

УДК 35.078:328.181(477)+681.518

К. Г. Кондаков

аспірант
Класичний приватний університет

З. О. Надюк

доктор наук з державного управління, доцент
Львівський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентіві України

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ І ГРОМАДСЬКОСТІ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

У статті висвітлено актуальні питання взаємодії між органами державної влади, органами місцевого самоврядування й громадськістю в процесі розвитку електронного урядування. Запропоновано шляхи вдосконалення процесу взаємодії на регіональному рівні.

Ключові слова: взаємодія, громадськість, електронний документообіг, електронне урядування, місцеві органи державної влади, органи місцевого самоврядування.

I. Вступ

На сучасному етапі розвитку соціуму будь-яка держава демократичного типу побудови влади не може існувати й функціонувати без розвинутого громадянського суспільства. Основною умовою дієвості впливу суспільства на процеси державотворення є забезпечення зворотного зв'язку в системі влада – громадяни, головними характеристиками якого повинні бути соціальна відповідальність і практична спрямованість.

Різні аспекти інформатизації процесів політичного керівництва, державного управління та місцевого самоврядування відображено в дослідженнях В. Ковалевського, Т. Гаман, З. Надюка, В. Недбая, Л. Полякової, Л. Сапельнікова, Я. Храпської та ін. Розбудові інформаційного суспільства в Україні присвячені праці О. Григора, О. Дубаса, Є. Калашнюк, В. Парфенюк та ін. Проблеми формування та реалізації інформаційної політики висвітлено в працях О. Сосніна, Є. Макаренка, Г. Несвіт [1–7; 10–13].

Питання класифікації інформації, захисту інформації, видів електронних документів, упровадження електронного урядування розглядали такі вітчизняні науковці: В. Балюк, А. Бекірова, К. Вознюк, О. Загвойська, О. Карпенко, А. Крига, І. Охоцький, В. Сафіулін, А. Семенченко, О. Чечель, С. Чукут та ін. [9–10].

Незважаючи на значний науковий доробок вітчизняних науковців у цій площині, потребують доопрацювання питання вдосконалення взаємодії органів державної влади, місцевого самоврядування з громадськістю щодо запровадження електронного урядування на регіональному рівні, а також процесів його розвитку.

II. Постановка завдання:

- розглянути актуальні питання взаємодії між органами державної влади, органами місцевого самоврядування та громадськістю в процесі розвитку електронного урядування;
- запропонувати шляхи вдосконалення процесу взаємодії на регіональному рівні.

III. Результати

В Україні, як зазначають фахівці, рівень впливу громадськості на владні інститути є низьким, громадська думка недостатньо врахованою, а державно-управлінські рішення не завжди відповідають проблемам і очікуванням [2]. Як зазначено у рішеннях всевітніх самітів (туніського, женецького) з розвитку інформаційного суспільства, головна роль у розбудові суспільства в кожній країні покладається на державу, яка проводить відповідну роботу разом з бізнесом, громадськістю та міжнародними організаціями. Вони повинні сформувати науково обґрунтовану державну політику (стратегію, програму) з розвитку інформаційного суспільства та забезпечити її імплементацію [10, с. 78–79].

Згідно з даними, наведеними в Проекті до обговорення “Зелена книга з електронного урядування в Україні”, виконаному робочою групою з розробки урядової політики в сфері розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України [9], за результатами міжнародної оцінки розвитку електронного урядування United Nations E-government Survey 2014. E-Government For The Future We Want, Україна у 2014 р. посіла 87-ме місце серед 193 країн членів Організації Об'єднаних Націй.

Державна політика у сфері електронного документообігу й власне електронний документообіг реалізуються Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади, орга-

нами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями всіх форм власності в межах повноважень, визначених законом.

Основними принципами державної політики у сфері інформатизації є такі [8]: інформаційна свобода; невтручання в особисте життя; відкритість і доступність інформації; інформаційна безпека; право власності на інформаційні ресурси; відповідальність власників інформаційних ресурсів за якість інформації; роль держави у формуванні та реалізації політики інформатизації та інформаційної безпеки; гармонізація українського інформаційного законодавства із законодавством інших країн.

За даними [9], абонентами Інтернету в Україні є від 19 до 24 млн осіб, 29% з яких постійно відвідують сайти органів влади та місцевого самоврядування. Усі центральні органи виконавчої влади, обласні державні адміністрації, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації мають офіційні веб-сайти. Відсоток підключених до мережі Інтернет робочих місць в апараті та структурних підрозділах обласних державних адміністрацій становить 92, у районних державних адміністраціях – 65. Система електронного документообігу в апаратах адміністрацій, за даними відповідного опитування, впроваджена в усіх областях та у м. Києві, крім Запорізької, Київської, Кіровоградської та Тернопільської областей.

IV. Висновки

На підставі викладеного матеріалу ми вважаємо, що основними напрямками вдосконалення взаємодії місцевих органів державної влади, органів місцевого самоврядування і громадськості в контексті розвитку електронного урядування є покращення забезпечення процесу імплементації моделі електронного урядування на регіональному рівні:

а) організаційної компоненти (активізація взаємозв'язку систем електронного документообігу всіх органів публічної влади, забезпечення безпеки інформації і її верифікація);

б) матеріально-технічної компоненти (забезпечення функціонування системи електронного підпису);

в) кадрової компоненти (забезпечення безперервного процесу навчання й підвищення кваліфікації службовців органів публічної влади, шляхом створення відповідних тренінгових центрів на базі регіональних інститутів державного управління НАДУ при Президентові України і центрів підвищення кваліфікації державних службовців Національного агентства державної служби України щодо використання систем електронного документообігу і взаємодії в системі електронного урядування з розробкою необхідного навчально-методичного забезпечення);

г) інформаційної компоненти (забезпечення можливості відслідковування інформації щодо електронних звернень громадян, неурядових організацій, представників засобів масової інформації тощо на сайтах відповідних органів публічної влади; активізація підсистеми публічних обговорень і проведення соціологічних опитувань з актуальних проблем регіонального і локального розвитку із забезпеченням висвітлення результатів звернень і соціологічних досліджень).

Список використаної літератури

1. Баранов О. А. Концепція розвитку електронного урядування в Україні [Електронний ресурс] / О. А. Баранов, М. С. Демкова, С. В. Дзюба та ін.; за ред. А. І. Семенченко. – Режим доступу: <http://evgeniy625-livejournal.com/66038.html/>.
2. Глубоченко К. Функціонування механізмів взаємодії органів державної влади з громадськістю в системі державного управління: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 / К. О. Глубоченко; Чорноморський державний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2012. – 20 с.
3. Надюк З. О. Застосування інституту електронного урядування в процесі реструктуризації державного управління системою охорони здоров'я України / З. О. Надюк // Інституціональний вектор економічного розвитку: зб. наук. праць МІДМУ "КПУ". – Мелітополь: КПУ, 2010. – Вип. 3 (1). – С. 171–176.
4. Недбай В. В. Електронний уряд: теорія і практика / В. В. Недбай // Сучасна українська політика. Політика і політологи про неї. – 2004. – Вип. 5. – С. 270–275.
5. Несвіт Г. П. Інформаційна політика як фактор реформування суспільства / автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02 / Г. П. Несвіт; Одеська національна юридична академія. – Одеса, 2001. – 16 с.
6. Парфенюк В. М. Політика інформаційного суспільства в умовах євроінтеграції (на прикладі Республіки Польща, Словацької республіки, Угорської Республіки та Чеської Республіки): автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.04 / В. М. Парфенюк; НАН України; Інститут світової економіки і міжнародних відносин. – Київ, 2006. – 18 с.
7. Полякова Л. П. Розробка інформаційно-аналітичної системи органа регіонального управління (на прикладі управління освітою): автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02: / Л. П. Полякова Донецький держ. ун-т управління. – Донецьк, 2004. – 19 с.
8. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 04.02.1998 р. № 74/98-вр // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1998. – № 27–28. – Ст. 181.

9. Проект до обговорення: Зелена книга з електронного урядування в Україні: робоча група з розробки урядової політики в сфері розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://etransformation.org.ua/2014/11/17/318/>.
10. Семенченко А. Формування комплексної моделі електронного урядування з урахуванням загальноосвітніх тенденцій / А. Семенченко // Вісник державної служби України. – 2009. – № 2. – С. 77–82.
11. Сапельніков Л. В. Прийняття управлінських рішень при формуванні місцевих бюджетів на підставі нових інформаційних технологій : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.04 / Л. В. Сапельніков ; Донецька державна академія управління. – Донецьк, 2003. – 19 с.
12. Соснін О. В. Проблеми державного управління системою національних інформаційних ресурсів з наукового потенціалу України : монографія / О. В. Соснін / Київ : Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2003. – 572 с.
13. Храпська Я. С. Державні механізми забезпечення взаємодії гілок влади на засадах інформаційної логістики / автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02 / Я. С. Храпська ; Донецький держ. ун-т управління. – Донецьк, 2007. – 20 с.

Стаття надійшла до редакції 20.10.2014.

Кондаков К. Г., Надюк З. А. Проблемные аспекты взаимодействия органов публичной власти и общественности в контексте развития электронного управления в Украине

В статье освещены актуальные вопросы взаимодействия между органами государственной власти, органами местного самоуправления и общественностью в процессе развития электронного управления. Предложены пути совершенствования процесса взаимодействия на региональном уровне.

Ключевые слова: взаимодействие, местные органы государственной власти, общественность, органы местного самоуправления, электронный документооборот, электронное управление.

Kondakov K., Naduk Z. Problematic Aspects of Interaction Between the Public Authorities and the Public in the Context of E-government in Ukraine

The article deals with current issues of cooperation between public authorities, local authorities and the public in the development of e-government. The ways of improving the process of cooperation at the regional level have been suggested.

On the basis of the material, we made a conclusion that the main areas of improvement of cooperation of local authorities, local authorities and the public in the context of e-government is to improve the software implementation process model of e-government at the regional level:

a) organizational components (activation interconnection of electronic document all public authorities, information security and its verification);

b) the logistical components (the functioning of electronic signatures);

c) Personnel components (providing continuous learning and training of employees of public authorities through appropriate creating training center based on institutions of public administration under the President of Ukraine NAPA centers and training of civil servants National Agency of Civil Service of Ukraine on the use of electronic document and interaction system of e-government development required the teaching of);

d) information components (to be able to track information about electronic zverne citizens, NGOs, the media and so on sites relevant public authorities; revitalization subsystem of public debate and opinion polls on topical issues of regional and local development of software applications and coverage results Sociological Research).

Key words: interaction, electronic document management, e-government, local authorities, local self-government, public.